

**Národný štandard finančnej gramotnosti
v podmienkach
Spojenej školy internátnej v Topoľčanoch**

Obsah

1. Charakteristika.....	1
2. Ciele.....	1
3. Stratégie vyučovania.....	2
4. Učebné zdroje.....	3
5. Obsah vzdelávania.....	4
5.1 Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí	4
5.2 Plánovanie, príjem a práca.....	6
5.3 Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	8
5.4 Úver a dlh.....	11
5.5 Sporenie a investovanie	13
5.6 Riadenie rizika a poistenie	14

1. Charakteristika

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie

Jednotlivé témy sú rozpísané do čiastkových kompetencií. Tieto čiastkové kompetencie sú popísané na úrovniach, pričom na týchto úrovniach sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať. V NŠFG sú tieto poznatky, zručnosti a skúsenosti zapísané vo väčšine prípadoch v troch úrovniach. V podmienkach Spojenej škola internátnej :

- **prvou úrovňou** pre účely tohto štandardu je primárny stupeň dosiahnutého vzdelania..
- **druhou úrovňou** sa rozumie nižšie stredné odborné vzdelanie.

Finančné vzdelávanie sa prelína viacerými vzdelávacími oblasťami i prierezovými témami.

Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni je možné realizovať od začiatku povinnej školskej dochádzky, teda už v prvom ročníku základnej školy. Väčší zmysel však nadobúda od tretieho ročníka základnej školy.

2. Ciele

Cieľ finančného vzdelávania spočíva v získavaní kompetencií nevyhnutných pre finančné a existenčné zabezpečenie seba a svojej rodiny a pre aktívnu účasť na trhu finančných produktov a služieb. Odborné pojmy sú len jedným z prostriedkov pre napĺňanie týchto cieľov. Pri sprostredkovaní informácií k témam, ktoré sú rozpracované do celkových a čiastkových kompetencií je potrebné zachovať vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvety a tieto riešiť vo vzťahu:

- k fungovaniu jednotlivca a rodín v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby,

- k hodnotovej orientácii k peniazom,
- k modelom zabezpečenia jednotlivca a rodín peniazmi s uvedením príkladov extrémov,
- k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb.
- Napriek tomu, že sú financie ústredným pojmom finančného vzdelávania, finančnú gramotnosť nie je možné zjednodušiť na reč čísel. Úlohou finančného vzdelávania nie je len rozvoj orientácie v problematike financií, ale so žiakmi je potrebné precvičovať aj to, ako vybrať najlepšie riešenie za daných podmienok. Okrem ekonomických kritérií je potrebné zvažovať i okolnosti rodinné, spoločenské, právne, etické, ale aj ekologické. Nájdené riešenia potom porovnávať s osobnými preferenciami, skúsenosťami a intuíciou.
- Výučba je prednostne zameraná na získavanie zručností a rozvíjanie stratégií pre život.
- Ukazovať rozmanitosť ponuky produktov, služieb a inštitúcií – do vyhľadávania rozmanitých finančných produktov a služieb môžu byť zapojení samotní žiaci.
- Venovať sa so žiakmi porovnávaniu podobných produktov a služieb, z ktorých žiaci vyberajú tie najvýhodnejšie pre danú situáciu.
- Sledovať so žiakmi vývoj niektorých produktov alebo služieb v čase.
- Rozvíjať stratégiu smerujúcu k informovanému rozhodovaniu podľa zásady „produkty, služby a inštitúcie sa menia, zručnosti ostávajú“ (napr. žiaci majú za úlohu vybrať najvýhodnejší úver pre modelovú rodinu s istými parametrami)

3. Stratégie vyučovania

Podľa vzdelávacích podmienok školy, stupňa vedomostnej úrovne a na základe potrieb žiakov finančnú gramotnosť je možné:

- začleniť do jednotlivých predmetov, uplatniť medzipredmetové vzťahy (uvedené v tabuľkách),
- realizovať ju v blokovom vyučovaní,
- realizovať ju formou kurzu, besedy, didaktickej hry a pod

Vyučovanie finančnej gramotnosti má svoje špecifiká a odlišnosti. Práve preto tu môžeme uplatňovať najrôznejšie inovatívne metódy vyučovania, ktoré ocenia nielen žiaci, ale i učitelia.

Je vhodné pripraviť také aktivity, ktoré umožňujú relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Na tento účel odporúčame používať najmä tieto metódy :

Heuristická metóda: Podnecovať žiakov, aby sami hľadali riešenia. Nepodkladať im hotové fakty alebo výsledky,

Situačné metódy: ich podstatou je riešenie istej problémovej situácie. Žiaci spoločne diskutujú o možných riešeniach, hľadajú ich výhody a nevýhody a rozhodujú sa, ktoré riešenie je za daných podmienok najlepšie.

- Dávať žiakom kreatívne problémové otázky a úlohy, ktoré sa ich bezprostredne dotýkajú.
- Nepredkladať žiakom k osvojeniu hotové riešenia, podporovať aktívne objavovanie efektívnych stratégií. Napr. Žiakom predložiť nevyrovnaný rodinný rozpočet, nájsť problém a predložiť niekoľko možností riešenia.
- Viest' žiakov k poznaniu, že každý problém má viacero možných riešení, ktoré sú ovplyvnené okolnosťami konkrétnej situácie.
- Postaviť finančné vzdelávanie na zručnostiach potrebných pre praktický život.

- Zamerať sa na finančné situácie spojené s chodom domácnosti.
- Pracovať s príkladmi, ktoré sú blízke bežnému životu žiakov.
- Presunúť vyučovanie zo školských lavíc do reálneho prostredia, napr. do banky, do zmenárne, do obchodu.
- Vyučovať finančnú gramotnosť prostredníctvom IKT.
- Neobmedzovať sa na individuálnu prácu, IKT je možné efektívne využívať i pri skupinovej práci

Kooperatívne učenie

Projektové vyučovanie

Inscenačné metódy

Diskusie a diskusné hry.

Myšlienková (mentálna) mapa: Graficky usporiadaný text (prípadne doplnený obrázkami) s vyznačenými súvislosťami. Využíva sa na zapamätanie, na učenie, na grafické zobrazenie alebo na riešenie problémov

Doplňovačky, ošesmerovky: tvoria metodický základ, ktorý je jednoduchý a časovo nenáročný. Niekedy sú motivačné, inokedy si žiaci pomocou týchto cvičení zopakujú to podstatné z preberanej látky.

Didaktické hry: Vyskúšať hru napr. Platí, platí,..., Pravda a lož, Deľba práce, Hra na poisťovňu, Staroveké a stredoveké trhovisko, Hospodárenie v rodine, Trh s jablkami a pod.

4. Učebné zdroje

Súčasná spoločnosť je označovaná ako informačná. Preto je potrebné žiakov pripravovať na vyhľadávanie správnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného od zbytočného, odlíšenie pravdivého od nepravdivého i efektívne využívanie informácií.

Naučiť žiakov identifikovať dôležité informácie.

Využívať autentické materiály – reklamné letáky, inzeráty, komerčné ponuky.

Precvičovať so žiakmi čítanie s porozumením – uplatňujte rôzne metódy podporujúce čítanie s porozumením.

Spolu so žiakmi vyhľadávať varovné signály klamlivých ponúk (drobné písmo, neprehľadnosť zmluvy).

Otvorený priestor pre diskusné fóra na aktuálne témy v oblasti finančnej gramotnosti poskytuje on-line portál www.fininfo.sk

5. Obsah vzdelávania

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 1:

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach .

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola**

Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Ročník	predmet	učivo
8.	ETV	Dobré meno a pravda ako etické hodnoty –Tajomstvo.
9.	MAT	Osobný – bežný účet - Platobná karta.
5.	INF	Komunikácia prostredníctvom IKT - Bezpečnosť, zásady správania sa v prostredí internetu
7.	INF	Komunikácia prostredníctvom IKT - Bezpečné a etické správanie v e-mailovej komunikácii
8.	INF	Komunikácia prostredníctvom IKT - Bezpečné a etické správanie v e-mailovej komunikácii, ochrana osobných údajov.
8B	VUC	Osobné údaje, ochrana pred zneužitím neznámymi osobami.

Úroveň 2- **praktická škola:**

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Ročník	predmet	učivo
1.	SJL	Ospravedlnenie sa, požiadanie o informáciu, podanie informácie.
2.	SJL	Telefonický rozhovor
1. 2.	VKM	Zdravotné poistenie. Dôchodkové zabezpečenie.
1.	RDV	Návšteva pošty. Rodinný rozpočet.
1.	RDV	Bývanie, byt, dom. Návšteva obecného úradu.
2.	RDV	Riešenie sporov súdnou cestou
1.	DPÚ	Povinnosti vlastníka bytu, domu.
2.	DPÚ	Rodinný a domáci rozpočet. Vedenie účtovníctva v domácnosti. Hospodárenie s financiami.
3.	VKM	Osobné doklady. Občiansky preukaz, cestovný pas, rodný list

Čiastková kompetencia 2:

Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné).

Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Ročník	predmet	učivo
5.	PVC	Jednoduchý nákup
6.	SJL/sloh	Odkiaľ prišli moje šaty? Obchodný dom (opis)
7.	SJL	Sloh - Písanie listu s jednoduchým oznámením.
7.	ETV	Obhajoba svojich práv a názorov . Vedieť odmietnuť a vysloviť sťažnosť
8.	ETV	Poctivosť, ochrana spotrebiteľa
8.	SJL/sloh	Boli sme v obchodnom dome- rozprávanie
8.B	ETV	Poctivosť, ochrana spotrebiteľa, základné práva spotrebiteľov .
7.C	VUC	Jednoduchý nákup

Očakávania, že žiak je schopný

Úroveň 2- **praktická škola:**

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Ročník	predmet	učivo
1.	RPE	Voľba odevov, doplnkov, estetika, ekonomika.
1.	PJV	Posudzovanie potravín pri nákupe
2.	RPE	Odevné doplnky.
2.	RPE	Poznávanie textilného materiálu a jeho vlastností.
2.	PMF	Teflónový riad, keramická panvica, manipulácia, využitie teflónového riadu, keramickej panvice, údržba.
2.	DPÚ	Obuv – dôležitá časť oblečenia.
3.	VKM	Práva a povinnosti občanov
1.-3.	VKM	Blokové vyučovanie: „Práva spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Klamlivé a zavádzajúce obchodné praktiky. Príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Čiastková kompetencia 3:

Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Úroveň 2-**praktická škola**

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi

Ročník	predmet	učivo
1.	RDV	Návšteva pošty. Rodinný rozpočet. Ekonomická činnosť rodiny.
2.	RDV	Rodinný a domáci rozpočet.
1.-3.	VKM	Blokové vyučovanie: Význam ochrany vkladov v SR. Rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi

Čiastková kompetencia 4:

Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Ročník	predmet	učivo
5.	ETV	Pravda a lož
6.	ETV	Asertivita - Riešenie konfliktov.
6	SJL/CTN	Jánošík, Jánošík . Jánošíkova výzbroj.
7.	DEJ	18. storočie - J. Jánošík – symbol boja za slobodu a spravodlivosť.
7	ETV	Čeliť manipuláciám a tlaku skupiny
8.	ETV	Pravda a lož, tajomstvo

Úroveň 2- **praktická škola:**

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Ročník	predmet	učivo
1.	VKM	Dôchodkové zabezpečenie
2.	VKM	Sociálne zabezpečenie, zdravotná starostlivosť
3.	SJL	M. R. Martáková: Rozprávky o Jánošíkovi. Falošné dukáty
3.	VKM	Práva a povinnosti občanov.
3.	VKM	Zastupiteľské orgány, orgány miestnej správy, organizácie

2. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

Ročník	predmet	učivo
3.	VUC	Práca rodičov
5.	VLA	Povinnosti a práva členov rodiny
6.	SJL	O rybárovi a zlatej rybke.
6.	SJL/kmh	Jankov pracovný deň (rozprávanie)
7.	SJL/CTN	Pláca bez práce
7.	SJL	Slovenská ľudová rozprávka: Remeslo má zlaté dno
8.	OBN	Hospodárenie v rodine
8.	SEE	Profesijná orientácia Možnosti uplatnenia absolventov.
9.	SEE	Mzda.. Zložky mzdy, náhrady mzdy.

7B	VUC	Zamestnanie rodičov, úcta k práci, príjmy človeka.
----	-----	--

Očakávania, že žiak je schopný

Úroveň 2- **praktická škola:**

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Ročník	predmet	učivo
2	VKM	Zamestnanie, finančné zabezpečenie, nárok na podporu.
1.	VKM	Pracovné uplatnenie
1.	RDV	Rodinný rozpočet.
1.	RDV	Ekonomická činnosť rodiny
2.	DPÚ	Rodinný a domáci rozpočet.
2.	DPÚ	Vedenie účtovníctva v domácnosti.
2.	DPÚ	Hospodárenie s financiami.

Čiastková kompetencia 2:

Vypracovať finančný plán

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť

Ročník	predmet	učivo
1.	VUC	Doma, rodina. Byt, zariadenie bytu. Predmety v domácnosti.
2.	SJL	O psíčkovi a mačičke - Ako psíček nakupoval.
3.	VUC	Stavba domu
3.	PVC	Nákup potravín v obchode
6.	SJL	O troch grošoch.
8.	OBN/	Hospodárenie v rodine.
8.	ETV	Umenie hospodáriť
8.	OBN	Hospodárenie v rodine.
9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet.
9.	MAT	Potreby mladej rodiny. Hospodárenie s financiami.
9.	FYZ	Spotreba a racionálne hospodárenie s energiou.
8.B	VUC	Hospodárenie v rodine
8B	ETV	Sporivosť, umenie hospodáriť.
9B	VUC	Rozdelenie finančných prostriedkov na mesiac, rozpočet domácnosti, hospodárenie s peniazmi.
10.B	VUC	Rozpočet domácnosti. Hospodárenie s peniazmi.

Očakávania, že žiak je schopný

Úroveň 2- **praktická škola:**

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Ročník	predmet	učivo
1.	RDV	Rodinný rozpočet.

1.	RDV	Bývanie, byt, dom.
1.	RDV	Ekonomická činnosť rodiny.
1.	RDV	Úplná a neúplná rodina.
1.	DPÚ	Bývanie na dedine a v meste.
2.	DPÚ	Rodinný a domáci rozpočet.
2.	DPÚ	Vedenie účtovníctva v domácnosti.
2.	DPÚ	Hospodárenie s financiami
3.	SJL	Písať praktické písomnosti:., poštovú poukážku a sprievodku
1.-3.	MAT	Práca s peniazmi - kupovanie a vydávanie peňazí - eurá, centy.
1.	RDV	Predpoklady pre založenie rodiny..
3.	DPÚ	Zdroj vody, šetrenie vodou.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný

Úroveň 2- **praktická škola:**

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Ročník	predmet	učivo
1.-3.	VKM	Blokové vyučovanie : „Ako štát využíva príjmy z daní“

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný

Úroveň 2- **praktická škola:**

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii

Ročník	predmet	učivo
1.	MAT	Numerácia v obore do 1000: Počítanie s kalkulačkou v obore do 1000.
2	MAT	Práca s peniazmi: kupovanie a vydávanie peňazí (eurá, centy)
3.	MAT	Práca s peniazmi: kupovanie a vydávanie peňazí (eurá, centy)
1.	VKM	Pracovné uplatnenie
3.	PEC	Projektové vyučovanie: Podstata a význam podnikania, na príklady podnikateľských subjektov v praxi. Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1:

Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Ročník	predmet	učivo
2.	SJL	J. Čapek – O psíčkovi a mačičke – súbor rozprávok
3.	VUC	Rodina a spoločnosť. Práca rodičov.
4.	SJL	J. Čapek – Rozprávky o psíčkovi a mačičke
5.	SJL	O troch grošoch - rozprávka
8.	OBN	Hospodárenie v rodine.
9.	OBV	Vlastníctvo v demokratickej spoločnosti
9.	MAT	Úver, úrok, úroková miera.
8B	VUC	Zamestnanie ako zdroj finančného príjmu.
8.B	VUC	Hospodárenie v rodine

Úroveň 2- praktická škola:

Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Ročník	predmet	učivo
1.	MAT	Práca s peniazmi – poznávanie bankoviek a mincí.
1.	RDV	Rodinný rozpočet.
1.	RDV	Ekonomická činnosť rodiny.
2.	DPU	Rodinný a domáci rozpočet.
2.	DPU	Vedenie účtovníctva v domácnosti.
2.	DPU	Hospodárenie s financiami.
2.	PPK	Plánovanie nákupov/urobiť jednoduchý rozpočet nákladov na rozpočet –raňajky/
3.	PPK	Plánovanie nákupov- nákupy týždenné, mesačné .

Čiastková kompetencia 2:

Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1- špeciálna základná škola:

Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Ročník	predmet	učivo
2.	MAT	V obchode: Poznávanie platidiel-euromince
3.	SJL	O rybárovi a zlatej rybke - rozprávka
3.	PVC	Nákup potravín v obchode
3.	MAT	Jednoduché slovné úlohy v obore do 20, práca s eurom,
8.	ETV	Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ. „Ekonomické cnosti“, sporiť, podnikavosť, umenie hospodáriť
9.	ETV	Cieľavedomosť, pracovitnosť, usilovnosť
9.	ETV	Radosť ako výsledok vynaloženej námahy pri dosahovaní cieľa.
9.	OBV	Sporenie
2.B	VUC	Obchod: Správanie v obchode , nakupovanie.
7.B	VUC	Starostlivosť o deti a starších ľudí v rodine

Úroveň 2- praktická škola:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Ročník	predmet	učivo
1.	RDV	Rodinný rozpočet.
1.	DPU	Zariadenie jednotlivých miestností.
1.	DPU	Technické vybavenie domácnosti.
2.	DPU	Rodinný a domáci rozpočet.
2.	DPU	Vedenie účtovníctva v domácnosti.
2.	DPU	Hospodárenie s financiami.
2.	VKM	Hospodárenie v rodine.
1.-3.	MAT	Práca s peniazmi, kupovanie a vydávanie peňazí /eurá, centy/.

Čiastková kompetencia 3:**Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe**

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- špeciálna základná škola:

Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch.

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Ročník	predmet	učivo
2.	PVC	Rodina a spoločnosť – V obchode
3.	MAT	Numerácia v obore do 20. – Práca s eurom.
3.	PVC	Nákup potravín v obchode
3.	VUC	Poznávanie a používanie platidiel
3.	VUC	Nákup, tovar, cena, platenie
4.	SJL	O psíčkovi a mačičke
4.	MAT	Práca s eurom - riešenie jednoduchých slov. úloh.
4.	VLA	Obchodná sieť
5.	PVC	Jednoduchý nákup v obchode.
6.	MAT	Práca s eurom – riešenie slovných úloh
8B	RVK	Vytváranie komunikačných situácií so zameraním na bežné životné situácie- nakupovanie
4B	MAT	Mince 1 €, 2 €. Bankovka 5 €, 10 €. Oboznámenie sa s pojmami drahý – lacný.
10B	VUC	Vyhľadávanie ceny tovaru, celková cena nákupu, používanie kalkulačky.
7C	VUC	Nakupovanie

Úroveň 2- praktická škola:

Očakávania, že žiak je schopný

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Ročník	predmet	učivo
2.	DPU	Vedenie účtovníctva v domácnosti.

2.	DPU	Hospodárenie s financiami.
2.	SJL	Čítanie z časopisov. (Reklamy)
1.-3.	VKM	Tematické vyučovanie: Rozhodovanie pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa

Čiastková kompetencia 4:

Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Ročník	predmet	učivo
2.	PVC	Poznávanie platidiel
2.	MAT	Sčítanie, odčítanie – poznávanie platidiel
2.-9	MAT	slovné úlohy - používanie bankoviek
9.	OBV	Peniaze a ich vznik
10B	SJL	Vyplnenie peňažnej poukážky.
2B	VUC	Pojem peniaze, poznávanie mincí.
3B	VUC	Poznávanie bankoviek.
4B	VUC	Manipulácia s peniazmi, nákup, platenie.
9B	VUC	Pošta- podávanie peňažných poukážok, počítanie peňazí.
9B	VUC	Banka- osobný účet, platobná karta.
7.B	SEE	Okolie domova, obchody s potravinami v okolí

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2- **praktická škola:**

Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné).

Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Ročník	predmet	učivo
3.	SJ	Precvičovať správanie sa v praktických životných situáciách: v obchode, v reštaurácii.
	SJ	Písať praktické písomnosti: vyplniť podací lístok, poštovú poukážku a sprievodku.
1.-3.	MAT	Práca s peniazmi - kupovanie a vydávanie peňazí - eurá, centy.
1.	RDV	Návšteva pošty. Rodinný rozpočet.
2.	DPU	Rodinný a domáci rozpočet.
2.	DPU	Vedenie účtovníctva v domácnosti.
2.	DPU	Hospodárenie s financiami.
2.	DPÚ	Sporožíro. Platobný účet. Platobná karta.
2.	DPÚ	Rozdelenie poštových poukážok. Vypisovanie poštových poukážok.

4. Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu

Ročník	predmet	učivo
1.-9..	MAT	Práca s eurom – počítanie, manipulácia s peniazmi
4.	SJL	O psíčkovi a mačičke
8.	OBN	Hospodárenie v rodine.
8.	ETV	Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ. „Ekonomické cnosti“, sporivosť, podnikavosť, umenie hospodáriť.
8.	DEJ	Vznik a vývoj manufaktúr.
9.	OBN	Trhové hospodárstvo
9.	OBN	Peniaze a ich vznik
9.	OBN	Podnikanie
9.	MAT	Úver, úrok, úroková miera.
8.B	VUC	Hospodárenie v rodine

Úroveň 2- **praktická škola:**

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Ročník	predmet	učivo
1. -3.	MAT	Práca s peniazmi – poznávanie bankoviek a mincí Kupovanie a vydávanie peňazí – eurá, centy
1.-3.	RDV	Rodinný rozpočet.
1.-3.	RDV	Ekonomická činnosť rodiny
	RDV	Predpoklady pre založenie rodiny
1.-3.	VKM	Blokové vyučovanie :Pôžičky, druhy pôžičiek, výber najvýhodnejšej pôžičky.

Čiastková kompetencia 2:

Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Ročník	predmet	učivo
9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet
9.	MAT	Osobný – bežný účet, jeho význam a použitie. Platobná karta.
8.	OBN	Hospodárenie v rodine. Problémy mladej rodiny
9.	MAT	Výpočet celku (základu). Slovné príklady na výpočet celku (základu),

		100 %. Vypočítať cenu splátky.
9.	OBN	Peňažné ústavy v trhovej ekonomike.
8.B	VUC	Hospodárenie v rodine

Úroveň 2- praktická škola:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom

Ročník	predmet	učivo
3.	PPK	Vybavenie kuchyne
1.	RDV	Rodinný dom, stavba domu, zariadenie domu. Financovanie bytového zariadenia
2.	DPÚ	Druhy pôžičiek, vybavovanie pôžičiek

Čiastková kompetencia 3:

Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- špeciálna základná škola:

Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Ročník	predmet	učivo
7.	SJL	O troch grošoch
8.	DEJ	Svetová hospodárska kríza.
9.	OBN	Vlastníctvo v demokratickej spoločnosti
9.	MAT	Pojem celok, základ, 100 %. Výpočet percentovej časti, celku, počtu percent aj s využitím kalkulačky.
9.	MAT	Istina, úrok, úroková miera, daň z úroku – informatívne.
8.	VUC	Hospodárenie v rodine

Očakávania, že žiak je schopný

Úroveň 2- praktická škola:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Ročník	predmet	učivo
1.-3	RDV	Rodinný rozpočet
1.-3.	DPU	Hospodárenie s financiami
1.-3.	VKM	Blokové vyučovanie: Legálne a nelegálne spôsoby vymáhania dlhov.

5. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- špeciálna základná škola:

Opísať, ako a prečo človek môže sporiť

Ročník	predmet	učivo
3.	CTN	Ako psíček nakupoval.
6.	SJL	O troch grošoch
6.	SJL	Dve tajomstvá
8.	SJL	Jeden otec dobrý
2.	VU	Nácvik správania sa pri nákupe (hra na obchod).
3.	VU	Nákup tovaru, zisťovanie ceny výrobku, požiadanie o tovar.
8.	ETV	Ekonomické cnosti“, sporivosť, podnikavosť, umenie hospodáriť.
9.	MAT	Osobný – bežný účet, jeho význam a použitie
9.	OBN	Sporenie.
9B	VUC	Sporenie, usporená suma, vklad, výber a zostatok peňazí v banke
9B	VUC	Osobný účet, platobná karta, bankomat.
8.B	ETV	Sporenie a umenie hospodáriť.
10.B	VUC	Sporenie, usporená suma, vklady a výbery peňazí v banke.

Úroveň 2- **praktická škola:**

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Ročník	predmet	učivo
2.	DP	Ekonomika domácnosti
1.	PJV	Nákup a uskladňovanie potravín
1.	RDV	Šetrenie, vreckové.
2.	VKM	Hospodárenie v rodine.
3.	MAT	Manipulácia s peniazmi. Praktické slovné úlohy.
3.	DPÚ	Zariadenie interiéru v byte.
3.	RDV	Beseda o rodine. Sporenie.

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť investičné alternatívy

Úroveň 2- **praktická škola:**

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov..

Ročník	predmet	učivo
1.	VMO	Náš domov a naša rodina
1.	RV	Domácnosť a jej vybavenie - Ekonomická činnosť rodiny
1.	DP	Byt a jeho zariadenie
2.	DP	Ekonomika domácnosti

6. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1:
Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.

Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Ročník	predmet	učivo
3.	VUC	Oboznamovanie sa so zásadami bezpečnosti pri kúrení, varení a svietení.
3.	VUC	Príčiny požiaru.
4.	VLA	Zimné športy . Bezpečnosť pri zimných športoch.
4.	PVC	Obsluha elektrického variča, varnej kanvice a mikrovlnnej rúry
5.	VLA	Bezpečnosť v domácnosti, možnosti vzniku a šírenia požiaru, predchádzanie požiaru, nebezpečenstvo požiaru v byte, v budove, privolanie požiarnikov.
6.	VLA	Elektrospotrebiče -bezpečnosť pri ich používaní.
6.	VLA	Možnosti vzniku požiaru. Predchádzanie požiaru v byte, budove.
9.	FYZ	Elektrický výboj pri búrke.
9.	PVC	Bezpečné zaobchádzanie s modernými prístrojmi v domácnosti.
9..	PVC	Žehlenie, regulácia tepla v žehličke.
9.	FYZ	Blesk. Ako vzniká blesk.

Úroveň 2- **praktická škola:**

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Ročník	predmet	učivo
1.	RDV.	Racionálne hospodárenie v rodine. Platba účtov.
1.	RDV.	Platba inkasa a účtov.
1.-3.	VKM	Zdravotné poistenie.
3.	RDV	Zmeny v živote rodiny po narodení dieťaťa. Rozpočet na výdavky a potreby dieťaťa. (poistenie dieťaťa)

Čiastková kompetencia 2:

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1- **špeciálna základná škola:**

Vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť.

Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje

Ročník	predmet	učivo
4.	VLA	Zimné športy . Bezpečnosť pri zimných športoch.
4.	PVC	Obsluha elektrického variča, varnej kanvice a mikrovlnnej rúry
5.	VLA	Bezpečnosť v domácnosti, možnosti vzniku a šírenia požiaru, predchádzanie požiaru, nebezpečenstvo požiaru v byte, v budove,

		privolanie požiarnikov.
6.	VLA	Elektrospotrebiče -bezpečnosť pri ich používaní.
6.	VLA	Možnosti vzniku požiaru. Predchádzanie požiaru v byte, budove.
9.	FYZ	Elektrický výboj pri búrke.
9.	PVC	Bezpečné zaobchádzanie s modernými prístrojmi v domácnosti.
9..	PVC	Žehlenie, regulácia tepla v žehličke.
9.	FYZ	Blesk. Ako vzniká blesk.
9.	OBN	Poistenie
7.B	VUC	Hospodárenie v rodine

Úroveň 2- praktická škola:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti

Ročník	predmet	učivo
1.	VKM	Sociálne zabezpečenie.
2.	VKM	Sociálne zabezpečenie občanov. Sociálne poistenie.
2.	VKM .	Zamestnanie, nezamestnaný, finančné zabezpečenie, podpora.
2.	VKM	Zdravotné poistenie.
2.	VKM	Dôchodkové zabezpečenie.
2.	VKM	Vzťah k starým, chorým a postihnutým občanom.
2.	VKM	Sociálne zabezpečenie občanov, nemoc. a dôchodkové poistenie.

Čiastková kompetencia 3:

Charakterizovať komerčné poistenie.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2- praktická škola:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Ročník	predmet	učivo
1.	RDV	Domov.
3.	RDV	Beseda o rodine. Význam poistenia členov rodiny a domácnosti.

Prerokované v Rade školy dňa 07.09.2017.